

ΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΑ ΥΓΡΑ, ΤΟΥΣ ΗΛΕΚΤΡΟΛΥΤΕΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΞΕΟΒΑΣΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ

ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟ

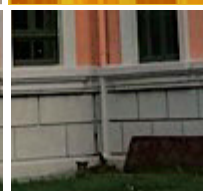
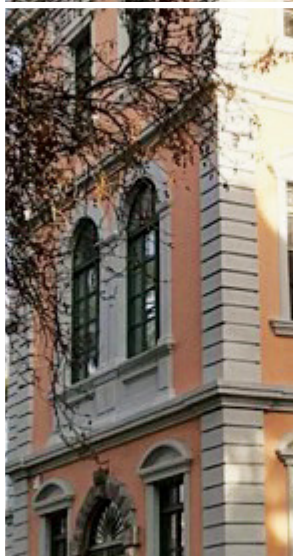

ΕΤΗΣΙΟ ΜΕΤΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ

Υγρών, Ηλεκτρολυτών & Οξεοβασικής Ισορροπίας

14^ο
Σεμινάριο

Διαταραχές
Ηλεκτρολυτών
και Οξεοβασικής
Ισορροπίας

30 Σεπτεμβρίου -
1 Οκτωβρίου 2022

Αμφιθέατρο Ιδρύματος «Παπανικολάου»

Κομοτηνή

www.renalkomotini.gr

Επιστημονικό Πρόγραμμα

09:00-14:00 Κλινικό φροντιστήριο (40-50 ειδικευόμενους με προεγγραφές)

**Φυσιολογία οξεοβασικής ισορροπίας - Ερμηνεία
αερίων αίματος - Αερισμός πνευμόνων**

Εισηγητής: **Κωνσταντίνος Μαυροματίδης**

Θα έχει ως θέμα τη φυσιολογία της οξεοβασικής ισορροπίας, την ερμηνεία των αερίων και τον αερισμό των πνευμόνων. Ειδικότερα θα προηγηθεί εισήγηση για την φυσιολογία τόσο του αερισμού, όσο και της οξεοβασικής ισορροπίας και θα γίνει βήμα-βήμα ανάλυση των αερίων αίματος, ώστε να γίνει απόλυτα κατανοητή η ερμηνεία των αερίων. Τέλος θα συζητηθούν με το ακροατήριο παραδείγματα

17:15-17:30 Έναρξη - Χαιρετισμοί

17:30-19:10 Στρογγυλό τραπέζι I: Διαταραχές ύδατος και ηλεκτρολυτών

Προεδρείο: **Κ. Σόμπολος, Σ. Σπαϊά**

17:30-17:50 Διαταραχές του νατρίου σε νοσοκομειακούς ασθενείς
A. Ντέμκα

17:50-18:10 Διαταραχές του νατρίου στη χρόνια νεφρική νόσο
N. Καπλάνης

18:10-18:30 Εκτίμηση του ισοζυγίου του ύδατος και των ηλεκτρολυτών σε άτομα με βαρύ διαρροϊκό σύνδρομο
X. Πλέρος

18:30-18:50 Η χρήση των βαπτανών στην αντιμετώπιση της υπονατραιμίας στην κλινική πράξη
A. Κίτσος

18:50-19:10 Σχόλια - Παραδείγματα
Π. Πασαδάκης

19:10-19:30 Διάλειμμα - Καφές

19:30-21:10 Στρογγυλό τραπέζι II: Διαταραχές ηλεκτρολυτών I

Προεδρείο: **Ν. Νικολακάκης, Α. Κυργιαλάνης**

- 19:30-19:50 Διαταραχές νατρίου και ύδατος σε παιδιά
Ν. Πρίντζα
- 19:50-20:10 Σημασία της υπο - και υπερ-καλιαιμίας σε ασθενείς με καρδιακή ανεπάρκεια
Η. Μηνασίδης
- 20:10-20:30 Καρδιά και άλλες ηλεκτρολυτικές διαταραχές (νάτριο, ασβέστιο, φωσφόρος, μαγνήσιο)
Π. Κρίκη
- 20:30-20:50 Αντιμετώπιση ασθενούς με διαταραχή του καλίου στο ΤΕΠ
Α. Γεωργουλίδου
- 20:50-21:10 Σχόλια - Παραδείγματα
Γ. Μπαλτόπουλος

09:30-11:10 Στρογγυλό τραπέζι III: Διαταραχές ηλεκτρολυτών II

Προεδρείο: **Κ. Σιαμόπουλος, Φ. Χρησιτίδου**

- 09:30-09:50 Η χρήση των διουρητικών στην καρδιακή και τη νεφρική ανεπάρκεια
Π. Γεωργιανός
- 09:50-10:10 Επιπτώσεις της χρήσης των μη στεροειδών αντιφλεγμονωδών φαρμάκων σε υπερτασικούς, σε ασθενείς με νεφρική ή καρδιακή ανεπάρκεια
Κ. Στυλιανού
- 10:10-10:30 Σημασία του ισοζυγίου του νατρίου σε αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια
Δ. Μειμαρίδου
- 10:30-10:50 Υποδόρια και ενδοοστική χορήγηση υγρών διαλυμάτων
Χ. Μπαντής
- 10:50-11:10 Σχόλια - Παραδείγματα
Θ. Ελευθεριάδης
- 11:10-11:45 Διάλειμμα - Καφές**

11:45-13:25 Στρογγυλό τραπέζι IV: Διαταραχές ηλεκτρολυτών III

Προεδρείο: **Α. Παπαγιάννη, Δ. Παπαδοπούλου**

- 11:45-12:05 Ασθενής με υπασβεστιαιμία
Χ. Δημητριάδης
- 12:05-12:25 Ο ρόλος του ασβεστίου και του φωσφόρου στον οργανισμό
Μ. Τσιάτσιου
- 12:25-12:45 Ασβέστιο και μαγνήσιο. Διαφορές και ομοιότητες των φυσιολογικών και παθολογικών επιπέδων τους
Μ. Γιαννοπούλου
- 12:45-13:05 Υπομαγνησιαιμία. Αίτια, κλινικές συνέπειες και αντιμετώπιση
Ε. Κασιμάτης
- 13:05-13:25 Σχόλια - Παραδείγματα
Κ. Κατωπόδης

13:30-14:30 *Ελαφρύ γεύμα*

14:30-17:00 *Μεσημβρινή διακοπή*

17:00-18:40 **Στρογγυλό τραπέζι V: Οξεοβασικές και ηλεκτρολυτικές διαταραχές I**

Προεδρείο: **Β. Λιακόπουλος, Φ. Παπουλίδου**

17:00-17:20 Επίπεδα ιονισμένου ασβεστίου και οξεοβασικές διαταραχές - Διάγνωση και αντιμετώπιση
Κ. Δερμιτζάκη

17:20-17:40 Ηλεκτρολύτες ορού και οξεοβασικές διαταραχές
Μ. Καλιεντζίδου

17:40-18:00 Καρδιά και οξεοβασικές διαταραχές
Ο. Μπαλάφα

18:00-18:20 Οξεοβασικές διαταραχές σε ηπατική ανεπάρκεια
Μ. Διβάνη

18:20-18:40 Σχόλια - Παραδείγματα
Μ. Θεοδωρίδης

18:40-19:00 *Διάλειμμα - Καφές*

19:00-20:40 **Στρογγυλό τραπέζι VI: Οξεοβασικές και ηλεκτρολυτικές διαταραχές II**

Προεδρείο: **Ε. Παπαχρήστου, Ρ. Καλαϊτζίδης**

- 19:00-19:20 Η σημασία της αλδοστερόνης στην οξεοβασική ισορροπία
Ι. Λαμπροπούλου
- 19:20-19:40 Ασθενής με οξεοβασική διαταραχή στο ΤΕΠ
Σ. Ρουμελιώτης
- 19:40-20:00 Μεταβολική αλκάλωση από διουρητικά. Πόσο επικίνδυνη είναι;
Κ. Αδαμίδης
- 20:00-20:20 Μεταβολική οξέωση στη ΧΝΝ τελικού σταδίου υπό εξωνεφρική κάθαρση
Γ. Κουτρούμπας
- 20:20-20:40 Σχόλια - Παραδείγματα
Σ. Παναγούτσος

21:30

Δείπνο

ΑΔΑΜΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Επιστημονικός
Υπεύθυνος ΜΧΑ «Bionephros»,
Αθήνα

ΓΕΩΡΓΙΑΝΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

Νεφρολόγος, Ακαδημαϊκός
Υπότροφος, Τμήμα Νεφρολογίας
και Υπέρτασης, Α' Παθολογική
Κλινική, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, Πανεπιστημιακό
Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης
«ΑΧΕΠΑ», Θεσσαλονίκη

ΓΕΩΡΓΟΥΛΙΔΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Επιμελήτρια Α', Νεφρολογική Κλινική,
Γενικό Νοσοκομείο Κομοτηνής,
Κομοτηνή

ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΜΥΡΤΩ

Επιμελήτρια Α', Νεφρολογικό Τμήμα
«Αντώνιος Γ. Μπίλλης», Γενικό
Νοσοκομείο «Ο Ευαγγελισμός -
Πολυκλινική Αθηνών», Αθήνα

ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ ΚΛΕΙΩ

Νεφρολόγος, Επικουρική
Επιμελήτρια Β' Νεφρολογική
Κλινική Πανεπιστημιακού Γενικού
Νοσοκομείου, Ηρακλείου, Κρήτη

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Α',
Πανεπιστημιακή Νεφρολογική
Κλινική, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, Γενικό Νοσοκομείο
«Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

ΔΙΒΑΝΗ ΜΑΡΙΑ

Νεφρολόγος, ΜΧΑ «Ευτύχιος
Πατσιδής», Λάρισα

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής
Νεφρολογίας, Τμήμα Ιατρικής,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Λάρισα

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΜΑΡΙΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Πανεπιστημιακή Νεφρολογική
Κλινική, Πανεπιστημιακό
Γενικό Νοσοκομείο Έβρου,
Αλεξανδρούπολη

ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΗΣ ΡΗΓΑΣ

Νεφρολόγος, Συντονιστής
Διευθυντής, Γενικό Κρατικό
Νοσοκομείο Νίκαιας, Πειραιάς

ΚΑΛΙΕΝΤΖΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ,
Νεφρολογική Κλινική, Μονάδα
Τεχνητού Νεφρού, Γενικό
Νοσοκομείο Καβάλας, Καβάλα

ΚΑΠΛΑΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Νεφρολόγος, Πρότυπο Νεφρολογικό
Κέντρο Ιλίου, Αθήνα

ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Νεφρολογική Κλινική, Τμήμα
Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, Γενικό Νοσοκομείο
«Ιπποκράτειο», Θεσσαλονίκη

ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Επιστημονικός
Υπεύθυνος «Νεφροξένια», Ιωάννινα

ΚΙΤΣΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής
Α', Νεφρολογική Κλινική,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
Ιωαννίνων

ΚΟΥΤΡΟΥΜΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Αχιλλοπούλειο», Βόλος

ΚΡΙΚΗ ΠΕΛΑΓΙΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ,
Πανεπιστημιακή Νεφρολογική
Κλινική, Γενικό Νοσοκομείο Έβρου,
Αλεξανδρούπολη

ΚΥΡΓΙΑΛΑΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΕΣΥ,
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
Ξάνθης, Ξάνθη

ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

Νεφρολόγος, Επικουρική
Επιμελήτρια Β', Νεφρολογική Κλινική
«Άγιος Παύλος», Θεσσαλονίκη

ΛΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής,
Νεφρολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή
Επιστημών Υγείας, Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης,
Τμήμα Νεφρολογίας και
Υπέρτασης, Α' Παθολογική Κλινική,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
«ΑΧΕΠΑ», Θεσσαλονίκη

ΜΑΥΡΟΜΑΤΙΔΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Διευθυντής ΜΧΑ
«Δημοκρίτειο», Κομοτηνή

ΜΕΪΜΑΡΙΔΟΥ ΔΑΦΝΗ-ΜΑΡΙΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ,
Μονάδα Τεχνητού Νεφρού, Γενικό
Νοσοκομείο Κιλκίς, Κιλκίς

ΜΗΝΑΣΙΔΗΣ ΗΛΙΑΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής
Νεφρολογίας, 424 Γενικό
Στρατιωτικό Νοσοκομείο
Θεσσαλονίκης & Επιστημονικός
Υπεύθυνος ΜΧΑ, «Θεραπευτική»
Θεσσαλονίκη

ΜΠΑΛΑΦΑ ΟΛΓΑ

Νεφρολόγος, Επιμελήτρια Α',
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΜΠΑΛΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής Εντατικολογίας
- Πνευμονολογίας, Εθνικό &
Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο
Αθηνών, Αθήνα

ΜΠΑΝΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Α΄,
Νεφρολογικό Τμήμα, Γενικό
Νοσοκομείο «Γ. Παπανικολάου»,
Θεσσαλονίκη

ΝΤΕΜΚΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

Νεφρολόγος, Επικουρική
Επιμελήτρια Νεφρολογικής Κλινικής
Νοσοκομείου «Γ. Παπαγεωργίου»,
Θεσσαλονίκη

ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Νεφρολόγος, τ. Διευθυντής
Νεφρολογικού Τμήματος, Γενικό
Νοσοκομείο Ρεθύμνου, Κρήτη

ΠΑΝΑΓΟΥΤΣΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

Καθηγητής Νεφρολογίας,
Νεφρολογική Κλινική, Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
Έβρου, Αλεξανδρούπολη

ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Καθηγήτρια Νεφρολογίας, Τμήμα
Ιατρικής, Σχολή Επιστημών Υγείας,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
Θεσσαλονίκης, Διευθύντρια
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο «Ιπποκράτειο»,
Θεσσαλονίκη

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΔΩΡΟΘΕΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ,
Διευθύντρια Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Γ. Παπαγεωργίου», Θεσσαλονίκη

ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

Αναπληρωτής Καθηγητής
Παθολογίας - Νεφρολογίας, Σχολή
Επιστημών Υγείας, Τμήμα Ιατρικής
Σχολής, Πανεπιστημιακό Γενικό
Νοσοκομείο Πατρών, Ρίο

ΠΑΠΟΥΛΙΔΟΥ ΦΑΝΗ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια ΕΣΥ,
Διευθύντρια Νεφρολογικής Κλινικής,
Γενικό Νοσοκομείο Καβάλας, Καβάλα

ΠΑΣΑΔΑΚΗΣ ΠΛΟΥΜΗΣ

Ομότιμος Καθηγητής Νεφρολογίας,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης,
Συνεργάτης ΜΧΑ «Δημοκρίτειο»,
Κομοτηνή

ΠΛΕΡΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ

Νεφρολόγος, Επιμελητής Α΄,
Νεφρολογική Κλινική,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
Ηρακλείου, Κρήτη

ΠΡΙΝΤΖΑ ΝΙΚΟΛΕΤΑ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Παιδιατρικής- Παιδιατρικής
Νεφρολογίας, Α΄ Παιδιατρική Κλινική
Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης, Ιπποκράτειο
Νοσοκομείο, Θεσσαλονίκη

ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ

Νεφρολόγος, Επιστημονικός
Συνεργάτης Α΄ Παθολογικής
Κλινικής, Νεφρολογικό Τμήμα,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
ΑΧΕΠΑ & ΜΧΑ «Αχίλλειον»,
Θεσσαλονίκη

ΣΙΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Ομότιμος Καθηγητής Παθολογίας -
Νεφρολογίας, Τμήμα Ιατρικής, Σχολή
Επιστημών Υγείας, Πανεπιστήμιο
Ιωαννίνων, Ιωάννινα

ΣΟΜΠΟΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, τ. Συντονιστής
Διευθυντής Νεφρολογικού
Τμήματος, Γενικό Νοσοκομείο
«Γ. Παπανικολάου», Θεσσαλονίκη

ΣΠΑΪΑ ΣΟΦΙΑ

Νεφρολόγος, Διευθύντρια
Νεφρολογικής Κλινικής, Γενικό
Νοσοκομείο «Άγιος Παύλος»,
Θεσσαλονίκη

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Νεφρολόγος, Αναπληρωτής
Καθηγητής Νεφρολογίας,
Διευθυντής Νεφρολογικής Κλινικής,
Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο
Ηρακλείου, Κρήτη

ΤΣΙΑΤΣΙΟΥ ΜΑΡΙΑ

Νεφρολόγος, Επιμελήτρια Β΄
Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γενικό
Νοσοκομείο Χαλκιδικής, Χαλκιδική

ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ

Νεφρολόγος, Συντονίστρια
Διευθύντρια, Διευθύντρια
Μονάδας Τεχνητού Νεφρού, Γενικό
Νοσοκομείο Χαλκιδικής, Χαλκιδική

